

ZEIDLER Sándor

**A magyar rendőri rangok fejlődéstörténete a kiegyezéstől az ezredfordulóig**

Magyar rendőri rendfokozati jelzések – az első magyar rendőri szervezet, a Fővárosi Rendőrség államosítástól napjainkig, azaz 1881-től 2008-ig – jelentős változásokon estek át. A mai értelemben vett egyenruha a XVIII. században az állandó hadseregek felállításának idejétől alakult ki. A hadsereg mintáját nagy vonalakban és késleltetve ugyan, de követte a többi fegyveres és rendfenntartó testület. A rendfokozati jelzések ebben az időben a fejedőn és az egyenruha ujján elhelyezett paszománycsíkokból álltak. A XIX. század közepéig nem tükrözték pontosan viselőjük valóságos rangját. Például csak azt lehetett látni, hogy viselője törzstiszt, ezen belül nem különült el, hogy őrnagy, alezredes vagy ezredes.

A szelektívebb látható rendfokozati jelek bevezetésére 1848 áprilisában a szabadságharc honvédségénél került sor. A galléron vékony csíkokkal jelölték a rendfokozatokat, azonban így sem mindegyiket.

A véglegesen kialakult rendfokozati rendszer, mely teljes mértékben láthatóvá tette a rangokat 1849 tavaszán és 1850 januárjában jelent meg az osztrák hadseregben. A galléron elhelyezett 1-3 hatágú csillagokkal és paszományokkal, színes hajtókan jelezte a hovatartozást. A szabadság harc bukása után ez honosodott meg hazánkban, mely a mai napig él.

A rangok elnevezésének eredete sokkal régebbi keletű. Azokat a vezető állású tiszteket, akik nem egy csapatot vezettek, hanem valamennyi felett rendelkeztek Franciaországban már a XIII. században általános kapitánynak – CAPITAINE GENERALNAK – azaz generális fővezérnek neveztek, hiszen a kapitány szó a latin CAPUT (fej) kifejezésből ered.<sup>1</sup>

A császári hadseregben a harmincéves háborúban jelent meg ez a elnevezés, és felváltotta az addig használt legelső főember (oberster Hauptmann, feld Hauptmann) címet. A császári hadsereg legmagasabb rangú tábornoka a Tábornagy (Feldmarschall) volt, ennek helyettese az altábornagy /Feldmarschall-Lieutenant/ volt, mint ahogy a százados (Hauptmann) helyettese a hadnagy lett. A legalacsonyabb törzstiszti rang viselőjét az őrnagyot a XIX. század elején legfelsőbb őrmesternek (Obriest-Wachtmeister) neveztek. Idővel a rendfokozati rendszer az igényeknek megfelelően bővült. A legénységi állományúaknál az örvezető, a tizedes (aki már altiszt volt) és az őrmester mellett 1857-ben megjelenik a szakaszvezető, majd 1913-ban a törzsőrmester mellett megjelentek a törzsaltiszti rangok is. A tiszti rendfokozatok mellett a hadapród tiszthelyettes zászlósrá változott, tisztjelölti minőségben.

A hadseregben a tiszti állásúak három állománycsoportot alkottak. Az úgynevezett katona /harcos/ állományú tisztek hatágú csillagokat viseltek saját paszománymintával. A nem katonaállományú tisztek /orvos, hadbíró, gazdász/ a csillagok mellett más mintázatú paszomány és a többi egyenruházott állami tisztviselővel megegyező mintázatú paszományt alkalmaztak.

A tiszti állásnak megfelelő fizetési osztályokat az egész állami hierarchián belül I-XI rangosztályba sorolták. A rangfokozati elnevezések ennek megfelelően szakáganként változtak. Például az elnevezések VIII. rangosztályban a katonaállománynál százados, a nem katonaállományú orvosnál *ezredorvos*, a fogalmazókari rendőrtisztviselőnél *kapitány*, míg a felügyelőkari rendőrtisztviselőknél *felügyelő*, vagy *detektívfelügyelő* volt az elnevezés.

A rendőri feladatot ellátók rangfokozati elnevezésükről is vannak források. A *városkapitány* a XV. század közepén tűnt fel, rangban a bíró és a polgármester után állt. A város belső rendjének őre a fegyveres őrség parancsnoka többnyire az egyik városi tanácsnok volt. A városokban a rendfenntartásban meghatározóvá vált az utca, illetve a bennük kialakult közterületi egység a tized. Élükre *utcakapitányt*, vagy *hadnagyot* illetve *tizedest* választottak. Más városokat negyedekre osztották, elöljáróik *negyedmesterek*, *fertálymesterek*, *negyedkapitányok* voltak. Előfordult a *százados* és a *száznagy* elnevezés is.<sup>2</sup>

Az 1848-1849. évi szabadságharc alatt a belügyminisztérium III. osztálya volt a rendőri osztály. A korabeli forrásanyag hiányos, rangleírásokat nem tartalmaz.

A szabadságharc bukása után a népszerűtlen osztrák policia végezte a rendőri feladatokat hazánkban. 1861 tavaszán azonban feléledtek a városi önkormányzati rendőrségek, ekkor szervezték újra Pest város polgári rendőrségét, amely a későbbi fővárosi rendőrség alapját alkotta.<sup>3</sup>

1872-ben Óbuda, Buda és Pest egyesítésével foglalkozó törvény rendelkezett a Fővárosi Államrendőrség felállításáról, mely közvetlenül a belügyminiszter alárendeltségébe került.<sup>4</sup> Az 1872. évi törvény azonban még csupán ideiglenesen rendezte a Fővárosi Államrendőrség témáját. 1881-ben rendezték véglegesen a főváros rendőrségének helyzetét.<sup>5</sup>

A vidéki városok rendőrsége 1919-ig továbbra is az önkormányzatok alá tartoztak, anyagi és szervezeti tekintetben egyaránt. A belügyminiszter csak törvényességi felügyeletet látott el a polgármestereken keresztül.<sup>6</sup> 1886-tól azonban a rendőrkapitányokat már kinevezték nyugállományba vonulásukig tartó hatállyal.<sup>7</sup> Az önkormányzati rendőrségek tiszti karjainak tagjait – akiket rendőrtisztviselőnek hívtak – azonban továbbra is ugyanúgy választották egy-egy ciklusra, mint a többi önkormányzati tisztviselőt.<sup>8</sup>

Az önkormányzati rendőrségek ruházatai, felszerelése és rendfokozati jelzései a helyi elképzelések szerint alakultak. Fő vonalakban a Fővárosi Államrendőrség szolgált zsinórmértékül ugyan, azonban mégis rendkívül változatos kép alakult ki. Az önkormányzatok különböző fegyvernemek (huszárok, vadászok, gyalogosok) egyenruháihoz hasonló uniformisokat rendszeresítettek a rendőri szervezetik számára a település jelvényével és színeivel ellátva.<sup>9</sup>

A Fővárosi Államrendőrségen az egyenruhás személyi állomány az államosítás után két állománycsoportra tagozódott. Az egyik a fogalmazói kar mely igazgatásrendészeti, feladatokat látott el. A fogalmazói kar tagjai jogvégezett személyek lehettek, belőlük kerültek ki a rendőrfőkapitányok. Az őrszemélyzet vezetője a rendőrfőparancsnok volt, tisztjei alkották a felügyelői kart. Lovas és gyalogos egységekre tagolódtak, a legénység rendfokozati elnevezése is ennek megfelelően különböző volt.<sup>10</sup>

A rendőrlegénységet a katonaságtól leszerelt altiszti rangot elért személyekből válogatták, akik a próbaidő letelte után rendőri vizsgát tettek. A rendfokozatokat a legénységi állomány 8.5 x 4 cm búzakék posztó alapon az állógalléron viselve.<sup>11</sup> **(I. sz. melléklet)**

<u>Fogalmazói kar:</u>	<i>meggyvörös bársony</i>	<u>Felügyelői kar:</u>	<i>búzakék posztó</i>
VI fiz. osztály	főtanácsos	felügyelő	
VII	tanácsos	felügyelő	
VIII.	kapitány	felügyelő	
IX.	fogalmazó	felügyelő	
X.	segédfogalmazó	felügyelő	
	fogalmazó gyakornok	felügyelő gyakornok	

#### Gyalogosoknál

Próbarendőr  
II. osztályú rendőr  
I. osztályú rendőr  
Ellenőr  
Őrmester

#### Lovasoknál

próbarendőr  
lovasrendőr  
lovastizedes  
szakaszvezető  
őrmester

rendfokozati jelzést nem visel;  
1 sárga rózsácska;  
1 sárga rózsácska, 13 mm-es;  
2 sárga rózsácska;  
3 sárga rózsácska ezüstpaszományon.

A X. fizetési osztályba tartozók két ezüst csillagrózsácskát, a XI. fizetési osztályba tartozók három ezüst csillagrózsácskát, a VIII-VI-ig fizetési osztályba tartozók pedig egy, kettő, illetve három csillagrózsácskát 30 mm-es ezüstpaszományon viseltek.

A Fővárosi Rendőrség személyi állományában külön csoportot alkottak a detektívek, akiknek tilos volt egyenruhát viselniük, így rendfokozati jelrendszerrel sem rendelkezhetek.

Az 1906-ban felállított Magyar Királyi Határrendőrség<sup>12</sup> rendfokozatai az 1908-as egyenruházati szabályzatban jelentek meg.<sup>13</sup> A legénységi állománynál csak az elnevezések módosultak és sötétszürkére változott a hajtóka színe. **(II. sz. melléklet)**

Határrendőr mint az I. osztályú rendőr  
Őrségvezető mint az ellenőr  
Őrmester mint az őrmester

1908-ban a Fővárosi Rendőrség fogalmazói kar hajtókaszíne sötétkékes lilára változott. Az első világháború éveiben – anyagihiány miatt – a rendőrök táborig szürke öltözetet is viseltek. Ezen időszakban az altiszti rendfokozat főellenőri ranggal bővültek.

A Tanácsköztársaság 1919. március 30-án kiadott rendelete megszüntette többek közt a rendőrségeket és a határrendőrséget. Valamennyi rendvédelmi testületet beolvasztotta az újonnan felállított Vörösőrségbe.<sup>14</sup> A Tanácsköztársaság Magyarországon is érvényre jutatta a diktatúrák azon jellemző vonását, hogy az egyetlen szervezetbe tömörített rendvédelmi struktúrát központi felügyelet alá helyezve a központi államhatalom közvetlen irányítása alá vonta. Minden rendfokozatot eltöröltek. A testület tagjainak szolgálatban balkaron 10 cm széles vörös karszalagot kellett viselniük, amelyen fekete betűkkel Vörösőrség felirat volt olvasható.

A Tanácsköztársaság bukása után 1919. augusztusában visszaállt a korábbi állapot. 1919. őszén államosították a vidéki rendőrségeket, ezzel megkezdődött az egységes szervezet kialakítása.<sup>15</sup>

Az 1921-ben kiadott ideiglenes szabályzat a felügyelői és a fogalmazói kar rendfokozati jelzéseit módosította. Ezüst paszományok és csillagok helyett aranszínűt rendszeresítettek és a XI. rangosztályba tartozók 1 arany rózsácskát kaptak rendfokozatuk jelzésére.<sup>16</sup>

Az 1922-ben megjelent rendeletek lényeges rangmódosításokat tartalmaztak. Az V. fizetési osztályban (vezérőrnagyi rangnak felel meg) rendszeresítették a fogalmazói karban a kerületi rendőr-főkapitányi rangot.<sup>17</sup> Az VIII-VI. fizetési osztály elnevezését felügyelőről főfelügyelőre változtatták. **(III. sz. melléklet)**

A legénységi rendfokozati rendszer kibővült, elnevezései változtak. **(IV. sz. melléklet)**

A személyi állomány tagjai magasabb rendfokozatban az alacsonyabb rendfokozatban meghatározott idő letöltése nyomán léphettek. A legénységi rendfokozatok tekintetében a várakozási idő differenciáltan alakult. Ideiglenesen rendőr 7. hótól, rendőr 3 évtől, őrmester 7 évtől, törzsőrmester 9 évtől, főtörzsőrmester 11 évtől. Az 1924. évben megjelent módosítás lehetővé tette az V. után IV. fizetési osztály elérését (altábornagynak felel meg) a fogalmazói, illetve a felügyelői kar számára. Az új állománycsoport elnevezése a fogalmazói karnál főkapitányi kar.<sup>18</sup> Rendfokozati jelük 3.5 cm széles és 8 cm hosszú aranypaszományon 1-2 ezüst rózsza.

1931-ben rendszeresítették a legmagasabb altiszti rendfokozatot az alhadnagyot. Jelzése függőleges 13 mm-es arany paszományon 1 ezüst rózsza volt.

1937. ismét a legénységi rangjelzés változásait hozta.<sup>19</sup> A változtatás a rendőr rendfokozatot képesítő vizsgához kötötte és a rendőr rendfokozat 3 csillagrózsácskára változtatta. Továbbá a korábbi első osztályú rendőrfelügyelő-helyettesi rang tiszthelyettesre változott, a másik két osztály pedig megszűnt.

A második világháború alatt, az 1944. június 21-én megjelent kormányrendelet a rendőrséget katonailag szervezett testületté szervezte.<sup>20</sup> Ennek nyomán a rendfokozati jelzéseken a csillagrózsácskák helyett hatágú katonai csillagok jelentek meg és a rendfokozati megszólítások is a katonaihoz igazodtak. A rendőrségnél a katonai rangrendszer bevezetésének teljes körű végrehajtása – a magyarországi harctevékenységek miatt – csak a háború után valósult meg. **(V. sz. melléklet)** Gyakorlatilag a csendőrség felszámolásával egyidőben valósult meg a rendőrségnél a katonai rangok bevezetése.<sup>21</sup>

Az Ideiglenes Nemzeti Kormány intézkedett az új rendőrség felállításáról, melyet már Budapesten 1945. január 25-én kezdtek el szervezni.<sup>22</sup> A ruházat hiánya miatt tarka volt a kép. Sokan csak magyar és orosz nyelvű karszalagot hordtak. 1946. januárjában a karszalagokat szabályozták, nemzeti színű 12 cm széles alapon rendőrség felirat és a katonai köpeny-rendfokozati jelhez hasonlóan csíkokkal jelölték a rangot. **(VI. sz. melléklet)**

A Belügyminiszter 1946. elején megjelent rendelettel<sup>23</sup> új rendőrségi egyenruhát és rendfokozati rendszert rendszeresített. A rendfokozati jelek – amelyek katonai rangok voltak – a maihoz hasonló váll lapra kerültek. A tiszti rangok alhadnagytól altábornagyig, tiszthelyettesek őrmestertől főtörzsőrmesterig terjedtek, míg a legénységi rendfokozatok próbarendőr, ideiglenes minőségű rendőr és rendőr rangokból álltak. **(VII. sz. melléklet)** A csillagok hatágúak voltak, és a szolgálati ágakat színekkel különböztették meg. A legénységnél fekete rangjelző csíkokat alkalmaztak. A színjelöléseket 1946. június 1-vel eltörölték, és kékszegélyű sötét színű váll lapokat rendszeresítettek. A csillagokat keresztben helyezték el. A tábornoki váll lap szögletesebb lett. **(VIII. sz. melléklet)**

1947. március 8-ával megváltoztatták rangok elnevezéseit, az elnevezéseket az ideiglenes minőségű rendőrt tizedesre, a rendőrt pedig szakaszvezetőre módosították. **(IX. sz. melléklet)** 1947. őszén az R-9 szabályzat kis módosításokkal megerősítette a korábbi kiegészítéseket.<sup>24</sup>

Az 1950-es években a rendfokozati jelekben ismét lényeges változások történtek. Az őrmestertől főtörzsőrmesterig a csillagok helyett a mai tiszti hallgatói évfolyamjelzéshez hasonló rangjelzéseket rendszeresítettek. A többi rendfokozatnál a csillagokat hosszanti elhelyezését alkalmazták. **(X. sz. melléklet)**

Az 1950-ben kiadott ideiglenes ruházati utasítás kék alapon vörös szegélyes váll lapokat írt elő, a csillagokat ötágúra változtatták, az alhadnagyi rang jelölésére egy csillagot alkalmaztak csík nélkül. A hadnagy kettő, főhadnagy három a százados pedig négy csillagot viselhetett szovjet minta szerint.<sup>25</sup> **(XI. sz. melléklet)** 1951-ben a tisztek szovjet típusú váll lapokat kaptak, ezt a mintát követte a tiszthelyettesi és a legénységi állomány is. **(XII. sz. melléklet)**

Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc kitörése után hamar lekerültek a szovjet mintájú rangjelzések a rendőrök válláról és október 31. után a rendfokozati jelzések ideiglenesen a galléra kerültek.<sup>26</sup> **(XIII. sz. melléklet)**

1957 tavaszán ismét változás történt. Nagyjából az 1947-es rendfokozati jelzéseket hozták vissza, azonban ötágú csillaggal és azok hosszanti elhelyezésével. **(XIV. sz. melléklet)**

Az 1961-es öltözeti utasításban rögzített rendfokozati jelzések formájukban már csaknem megegyeztek a rendszerváltás előtt rangokkal, azonban a váll lapok színe sötét volt kék szegéllyel. A színeket 1963-ban egységesen kékre változtatták. A második világháborútól a hetvenes évekig a rendőr tiszthelyettesek rangjelzése is dinamikusan változtak. **(XV. sz. melléklet)** 1963-tól – a zászlósi rendfokozatok bevezetésének kivételével – a rendőri rangrendszer lényegében nem változott. **(XV. sz. melléklet)** 1966-ban a BM tábormokok ruhája a honvédséggel megegyező khaki színűre változott a váll lap szegélye vörös lett. 1971. június 5-én kelt utasítással zászlósi rendfokozatot vezettek be.

A rendszerváltás után 1992-ben megszüntették az alhadnagyi rendfokozatot, majd az ötágú csillagok helyett hatágúak kerültek a váll lapokra. 2002-ben – az új társasági ruha bevezetésekor – a honvédségihez hasonló módon a rendfokozatok jelölései a galléra helyezték át. A dandártábornoki rang bevezetésével a tábornoki rendfokozatok és a csillagok száma nőtt.

#### Jegyzetek:

- <sup>1</sup> BARCY: 148. p.
- <sup>2</sup> ERNYES: 59. p.
- <sup>3</sup> Rendőrségi almanach. 21. p.
- <sup>4</sup> 1872/XXXVI. tc. Buda-Pest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről.
- <sup>5</sup> 1881/XXI. tc. a Budapest fővárosi rendőrségről.
- <sup>6</sup> PARÁDI József: Az Osztrák-Magyar Monarchia rendőrségei 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI. évf. (2005) 13. sz. 97-104. p. A tanulmány korábbi változata 2000. március 19-20-án Párizsban hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „A közbiztonság közös európai örökségünk” című XIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- <sup>7</sup> 1886/XXI. tc. a törvényhatóságokról.
- <sup>8</sup> PARÁDI: 68-100. p.
- <sup>9</sup> ERDŐDY
- <sup>10</sup> 10538/1892.fk.r. és 2761/1886.fk.r.; PARÁDI: 47. és 54. sz. melléletek.
- <sup>11</sup> Fővárosi rendőr szabályzat.
- <sup>12</sup> - PARÁDI József: A polgári magyar állam első határőrizeti szakszerve; A Magyar Királyi Határrendőrség 1906-1914. *Hadtörténelmi Közlemények*, XCIX.évf. (1986) 3. sz. 541-570. p.
- Idem: A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, IV. évf. (1993) 4. sz. 21-50. p. A tanulmány korábbi változata 1992. szeptember 29-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „*Dualista Magyarország rendvédelme*” című IV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- Idem: *Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században*. 1-3. köt. Budapest, 2003, Tipico Design Kft, 3. köt. *Rendőrség a határőrizetben*. 266p., 12 jogszabály, 10 melléklet. /A magyar rendvédelmi szervezetek története./
- Idem: A Magyar Királyi Határrendőrség. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XII. évf. (2007) 15. sz. 139-159. p. A tanulmány korábbi változata 2004. áprilisában Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett „*Szemere Beszélgetések*” szimpóziumsorozat rendezvényén a Rendőrség Tudományos Tanácsának közreműködésével. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- <sup>13</sup> Határrendőri Egyenruhaszabályzat.
- <sup>14</sup> Belügyi Népbiztos 1.B.N. számú rendelet.
- <sup>15</sup> 5047/1919. ME. r. a rendőrségek államosításáról.
- <sup>16</sup> 63.515/1921.BM. r.
- <sup>17</sup> 35000/1922.BM. r.
- <sup>18</sup> 158.742/1924. BM. r.
- <sup>19</sup> 123,000/1936. BM. r.
- <sup>20</sup> 2300/1944. ME. r.
- <sup>21</sup> ZEIDLER Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség rendfokozati rendszere és jelvényei. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, VII. évf. (1998) 8. sz. 110-112. p. A tanulmány korábbi változata 1996. október 29-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A napóleoni közbiztonsági örökség útja Párizstól – Itálián és Ausztrián keresztül – Budapestig.*” című VIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- <sup>22</sup> 13/1945.ME. r.
- <sup>23</sup> 276.455/1945.BM. r.
- <sup>24</sup> Rendőrségi közlöny 1947.évf.14.szám.
- <sup>25</sup> 152.466/1950.BM. r.
- <sup>26</sup> *Magyar Honvéd* (1956) október 31. sz.

#### A jegyzetekben használt rövidítések:

- BARCY..... BARCY Zoltán: *Évszázadok egyenruhái*. Budapest, 1991, Studio, 295. p.
- ERNYES..... ERNYES Mihály: *A magyar rendőrség története*. Budapest, 2002, Belügyminisztérium, 341. p.

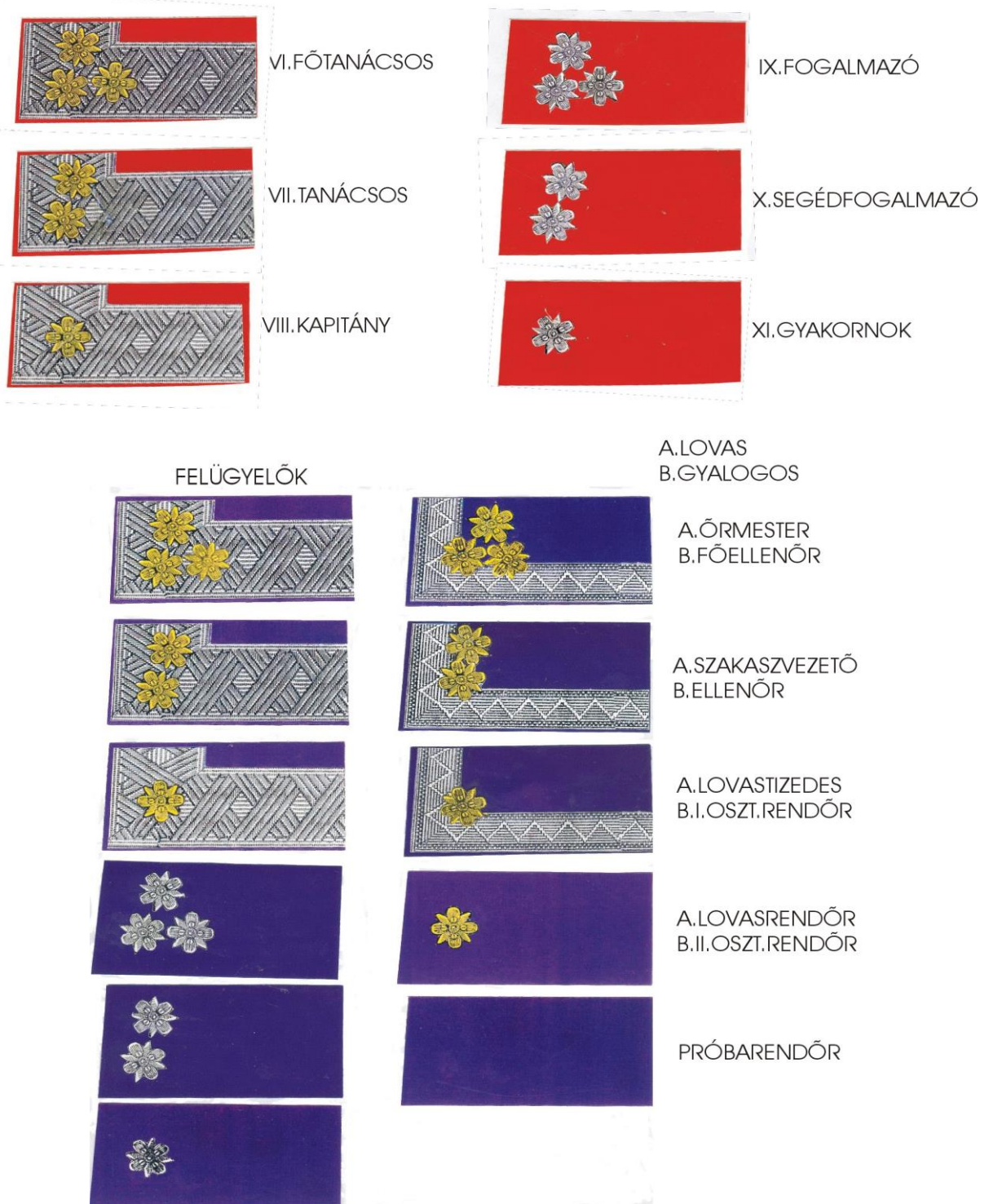
- Rendőrségi almanach..... BAKSA János (szerk.): *Rendőrségi almanach*. Budapest, 1923, s.n.
- ERDŐDY..... ERDŐDY Géza: *Magyarország rendőrsége az államosítás előtt*. Gyula, 1898, s.n.
- Fővárosi rendőr szabályzat..... *Szervezeti szabályzat a fő- és székesvárosi Magyar Királyi Államrendőrség számára*. Budapest, 1893, s.n.
- Határrendőri egyenruhaszabályzat..... *A Magyar Királyi Határrendőrség egyenruhaszabályzata*. 1908
- PARÁDI..... PARÁDI József (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996<sup>2</sup>, Osiris, 367. p.

Mellékletek jegyzéke:

(A rangok elnevezései mellett feltüntetett római számok azt a fizetési osztályt jelölik, amelyhez a rang tartozott. A fegyveres testületek egyenruha viselésére jogosult és fizetési osztályba sorolt személyi állományának tagjai azon rendfokozatot viselhették, amely fizetési osztályba tartozott az általuk betöltött beosztás és a kinevezésük, illetve előléptetésük megtörtént.)

<i>I. sz. melléklet</i>	
A Fővárosi Rendőrség majd a Magyar Királyi Államrendőrség rendfokozatai 1872-1922. ....	121
<i>II. sz. melléklet</i>	
A Magyar Királyi Határrendőrség rendfokozatai 1906-1920. ....	122
<i>III. sz. melléklet</i>	
A Magyar Királyi Államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség tiszti rendfokozatai 1922-1944. ....	123
<i>IV. sz. melléklet</i>	
A Magyar Királyi államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség altiszti és legénységi rendfokozatai 1922-1944. ....	124
<i>V. sz. melléklet</i>	
A katonailag szervezett rendőrség rendfokozatai 1944-1946. ....	125
<i>VI. sz. melléklet</i>	
A rendőri karszalag 1945-1946. ....	126
<i>VII. sz. melléklet</i>	
A Magyar államrendőrség rendfokozatai 1946. január 25–1946. június 1. ....	127
<i>VIII. sz. melléklet</i>	
A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1946-1947. ....	128
<i>IX. sz. melléklet</i>	
A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1947-50. ....	129
<i>X. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozatai 1950-1951. ....	130
<i>XI. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozatai 1951-1952. ....	131
<i>XII. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozatai 1952-56. ....	132
<i>XIII. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozati jelzései 1956.X.31-1957 tavaszáig. ....	133
<i>XIV. sz. melléklet</i>	
A rendőri rendfokozatok 1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig, majd 1957-1963. ....	134
<i>XV. sz. melléklet</i>	
Hallgatói rangok. ....	136
<i>XVI. sz. melléklet</i>	
Rendőri rendfokozatok 1963-tól. ....	137

A Fővárosi Rendőrség majd a Magyar Királyi Államrendőrség rendfokozatai 1872-1922



Forrás: BORBÉLY Zoltán – KAPY Rezső: *A 60 éves a rendőrség.* Budapest, 1942. Halász Irodalmi és Könyvterjesztő Vállalat. ; 2761/1886. Budapesti Rendőr-főkapitányi rendelet ; 10.538/1892.sz. Budapesti Rendőr-főkapitányi rendelet



**A Magyar Királyi Határrendőrség rendfokozatai 1906-1920**



VI.FŐTANÁCSOS.



VII.TANÁCSOS.



VIII.KAPITÁNY



IX.FOGALMAZÓ.



X.SEGÉDFOGALMAZÓ.



XI.FOGALMAZÓ GYAKORNOK



ÖRMESTER



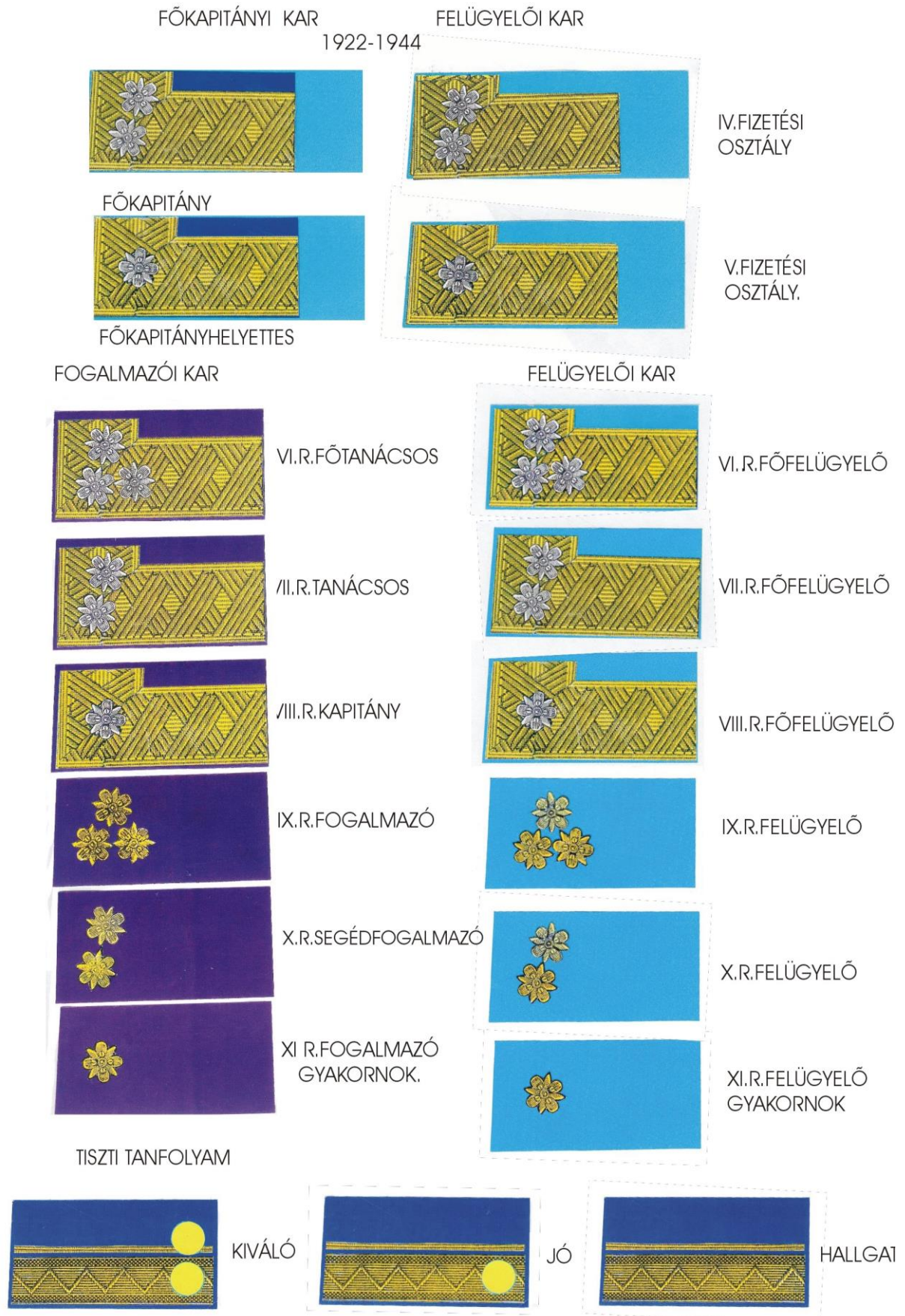
ÖRSÉGVEZETŐ



HATÁRRENDŐR

Forrás: *A Határrendőrség egyenruházati szabályzata.* s.l., 1908, s.n.

A Magyar Királyi Államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség tiszti rendfokozatai 1922-1944



Forrás: 35000/1922. sz. BM r. ; 158.742/1924. sz. BM r. egyenruházati szabályzat a M. Kir. Rendőrségnek az V. és ennél magasabb fizetési osztályba kinevezett egyenruha és fegyver viselésére jogosított tagjai részére



**A Magyar Királyi államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség altiszti és legénységi rendfokozatai 1922-1944**



ALHADNAGY  
1931-



FŐTÖRZSŐRMESTER



III.O.FELÜGYELŐHELYETTES  
1937-IG



TÖRZSŐRMESTER



II.O.FELÜGYELŐHELYETTES  
1937-IG



ÖRMESTER



I.O.FELÜGYELŐHELYETTES  
1937-IG  
TISZTHELYETTES  
1937-



RENDŐR  
1937-



RENDŐR 1937-IG  
KÉPESITETT RENDŐR  
1937-



IDEIGLENES  
MINŐSÍTÉSŰ RENDŐR  
1937-IG



PRÓBARENDŐR

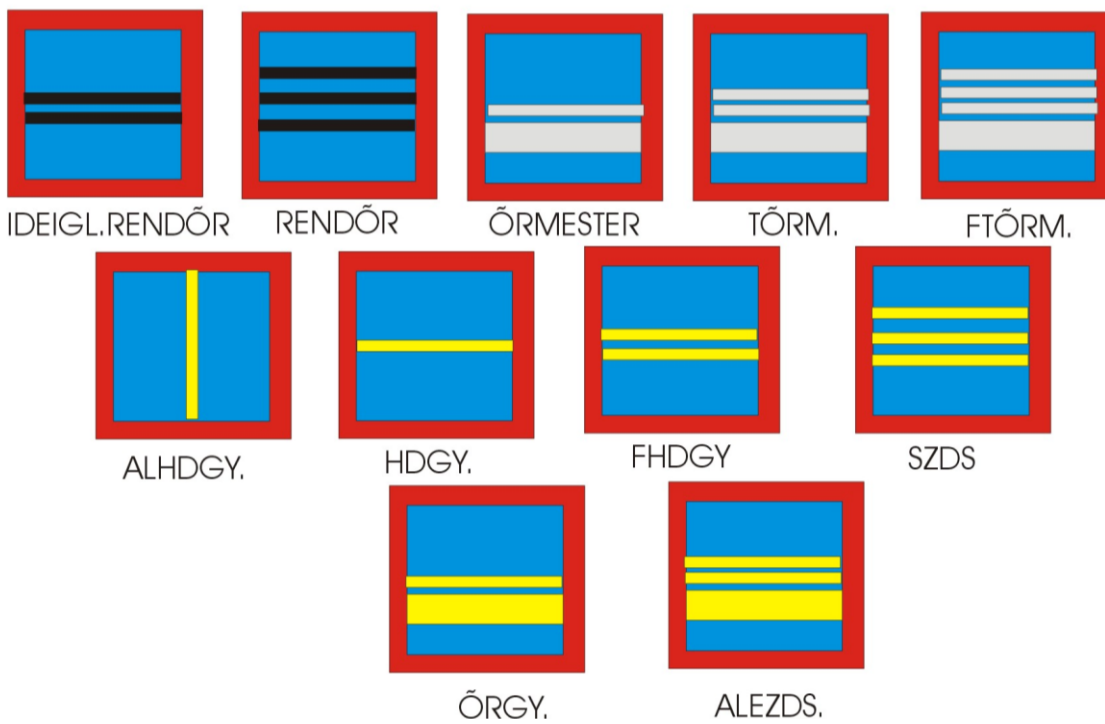
Forrás: 35000/1922 sz. BM r. ; 100.328/1931. sz. BM r. ; 123.000/1936. sz. BM r.

A katonailag szervezett rendőrség rendfokozatai 1944-1946

1944-1946		
	VI. R. EZREDES	
	R. ALEZREDES	
	R. ŐRNAGY	
	R. SZÁZADOS	
	R. FŐHADNAGY	
	R. HADNAGY	
	ALHADNAGY	
	R. FÖTÖRZSŐRMESTER	
	R. TÖRZSŐRMESTER	
	R. ŐRMESTER	

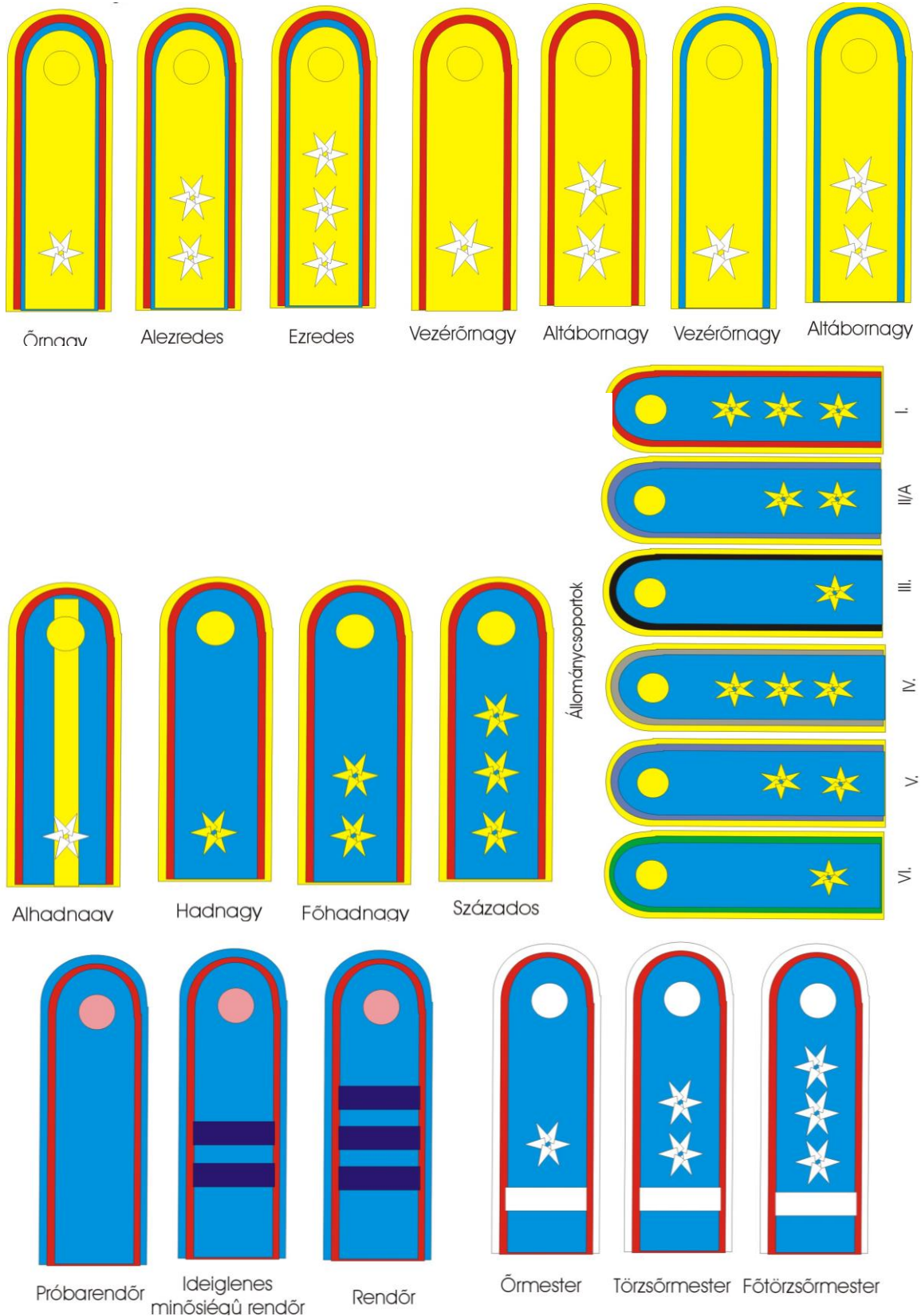
Forrás: 50.773/1944. sz. ME kr. Honvédségi Közlöny (1944) 31. sz.

A rendőri karszalag 1945-1946.



Forrás: 276.455/1945. BM r. Rendőrségi Közlöny 1946.

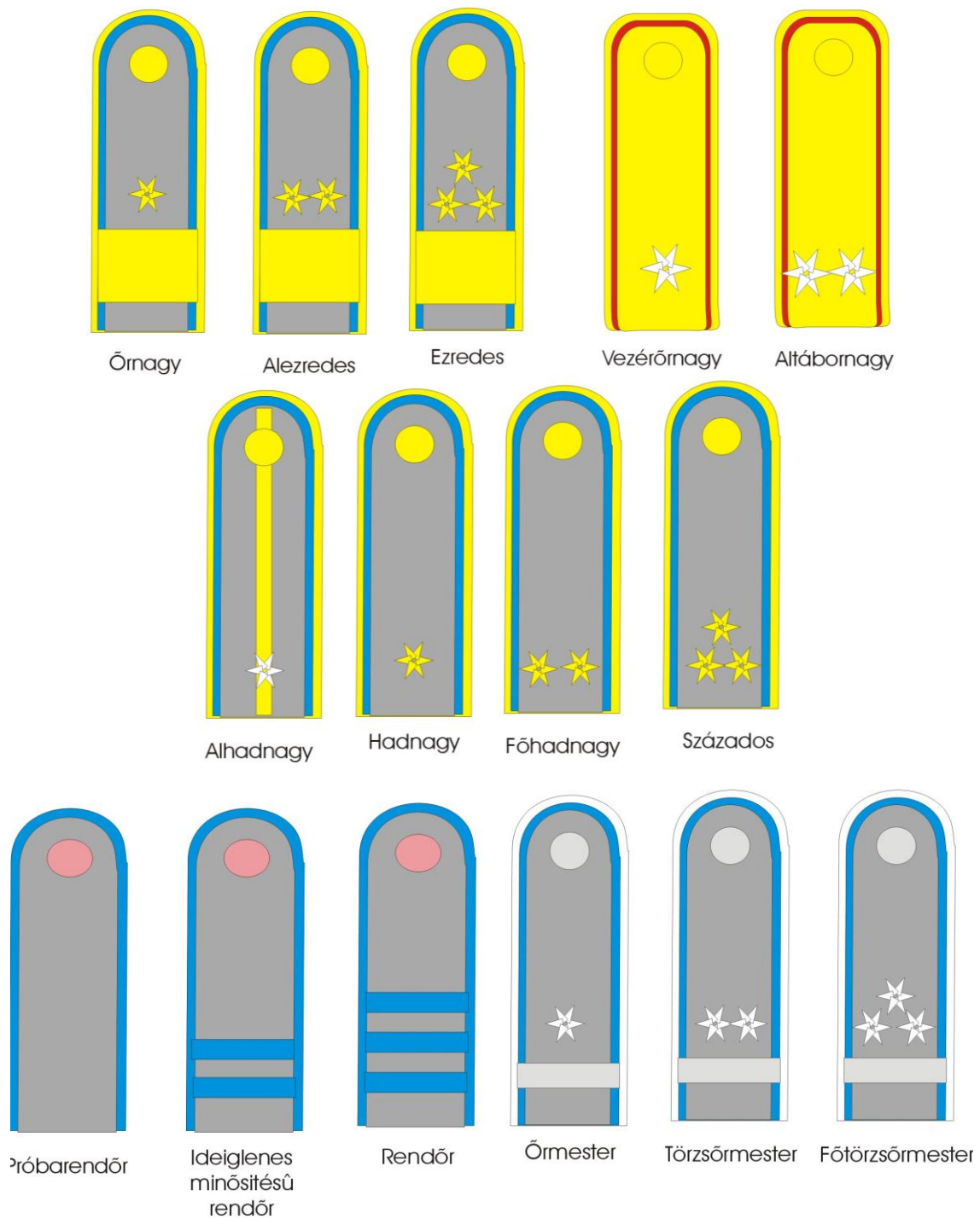
A Magyar államrendőrség rendfokozatai 1946. január 25-1946. június



Forrás: 276.455/1945. sz. BM r. Rendőrségi Közlöny 1946.

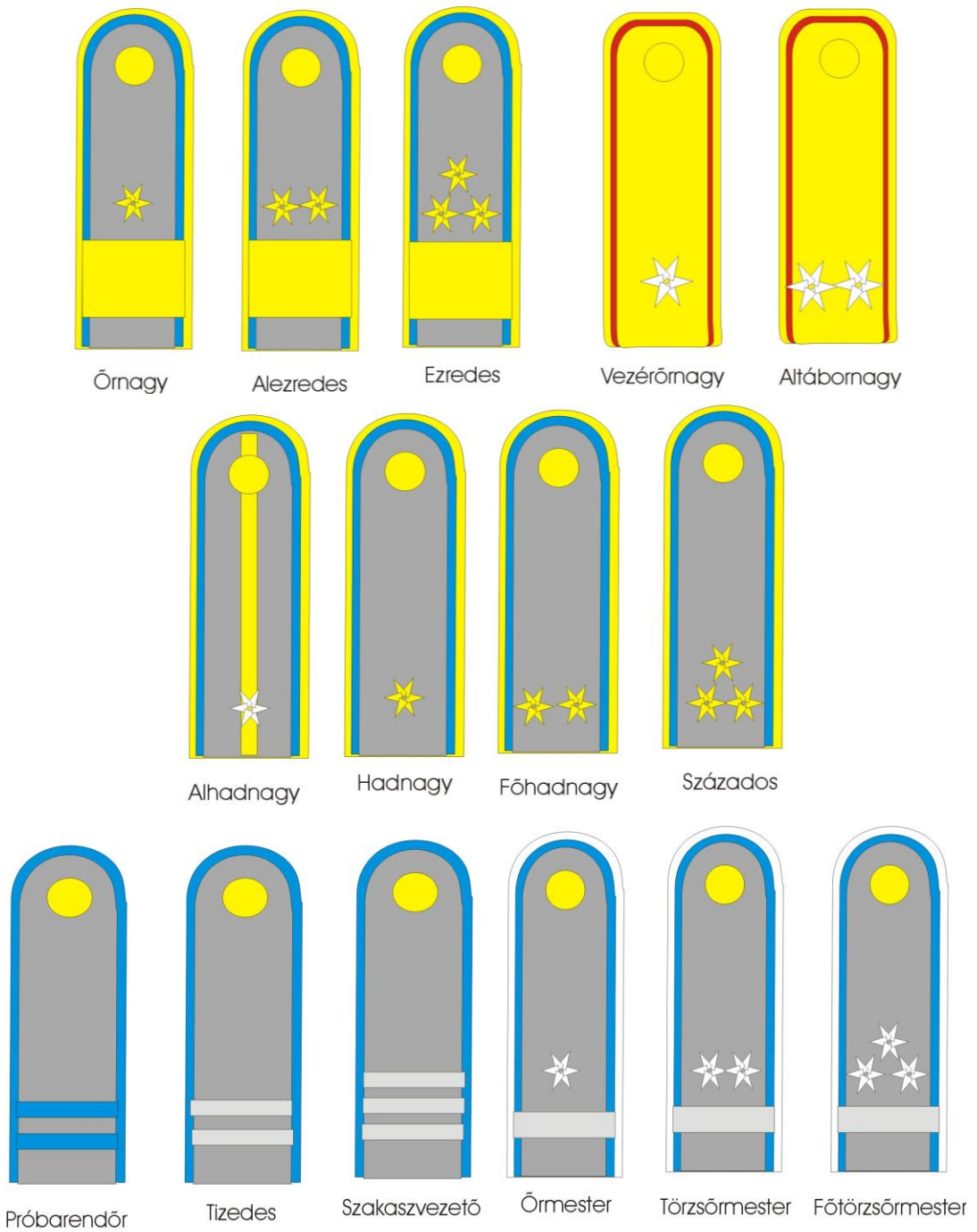


**A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1946-1947.**



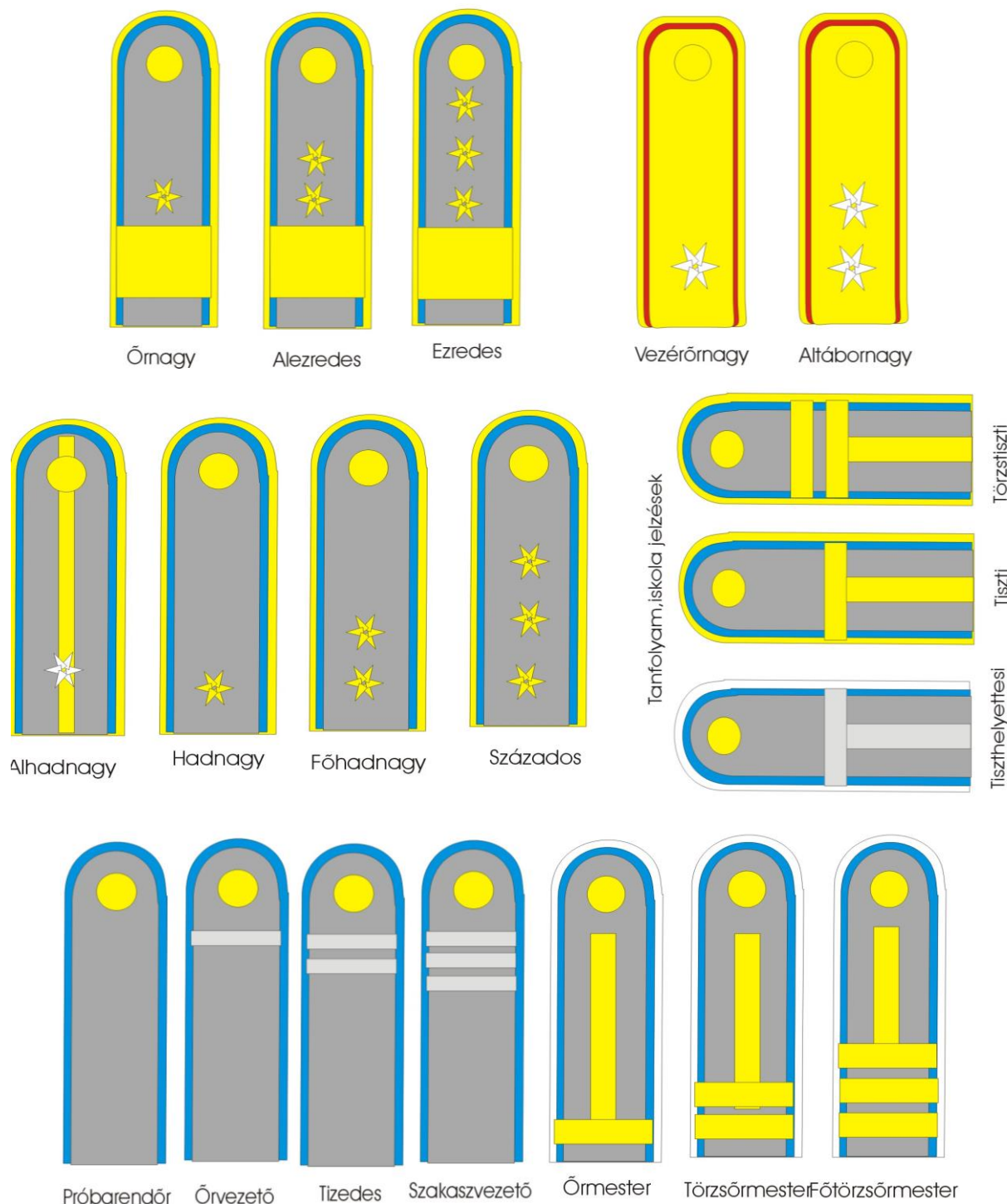
Forrás: 231.677/1946. BM r. Rendőrségi Közlöny 1946.

A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1947-50.



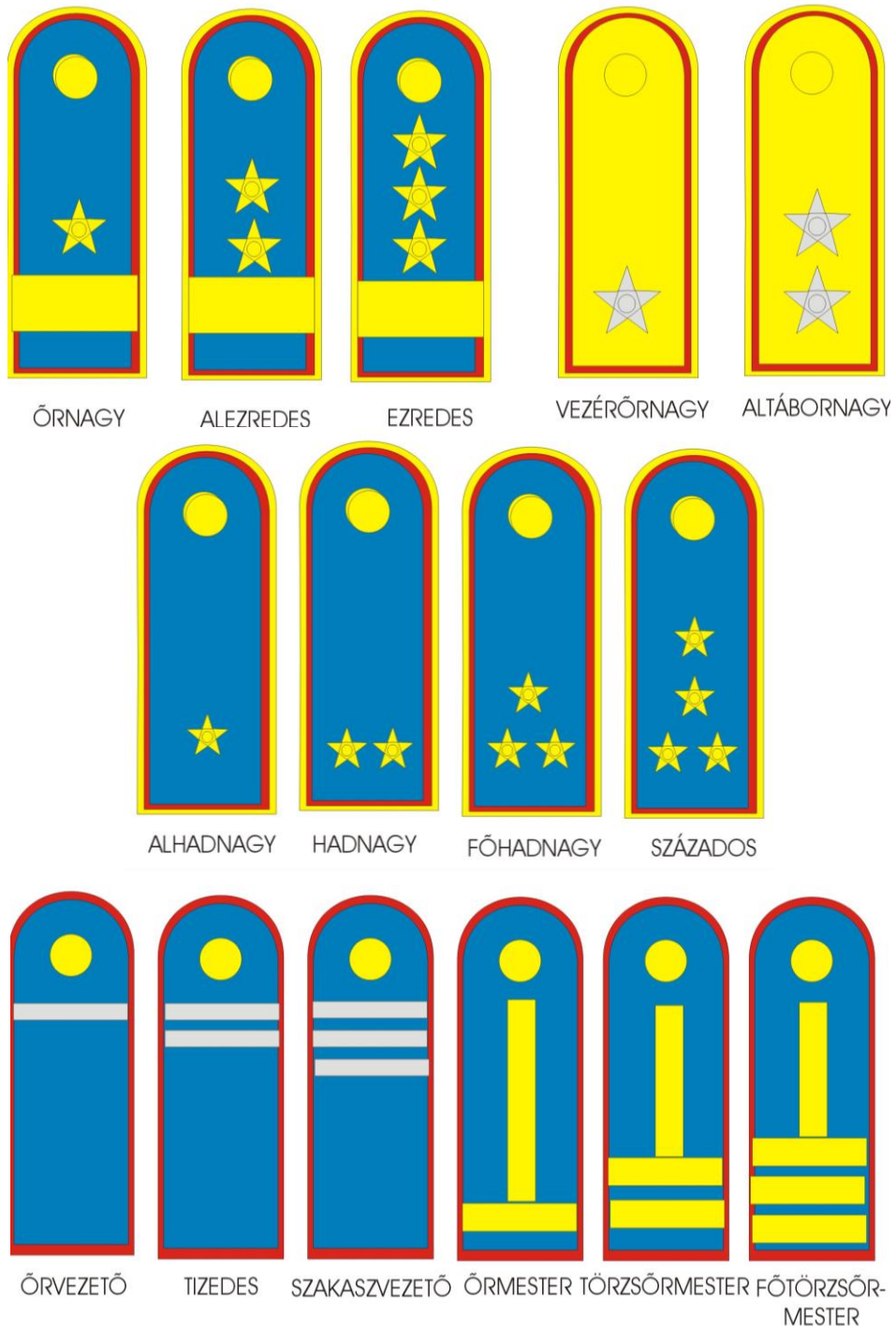
Forrás: 195.000/1947. sz. BM. r. Rendőrségi Közlöny (1947) 14. sz.

A rendőrség rendfokozatai 1950-1951.



Forrás: 152.466/1950. sz. BM r.; 152.467/1950. sz. BM r.

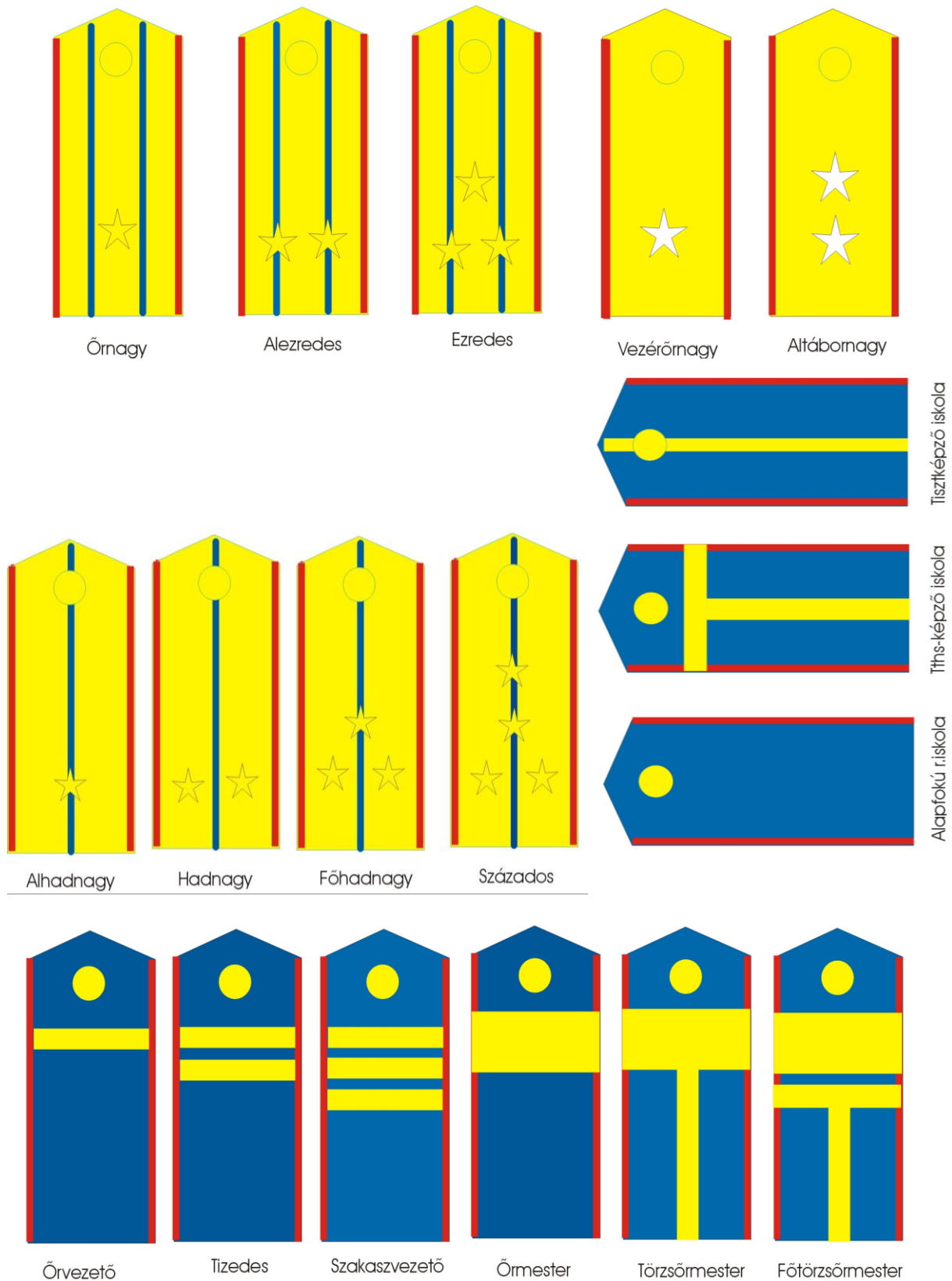
A rendőrség rendfokozatai 1951-1952.



Forrás: *Ideiglenes egyenruházati és felszerelési szabályzat a rendőrség részére.* Budapest, 1951. s.n.

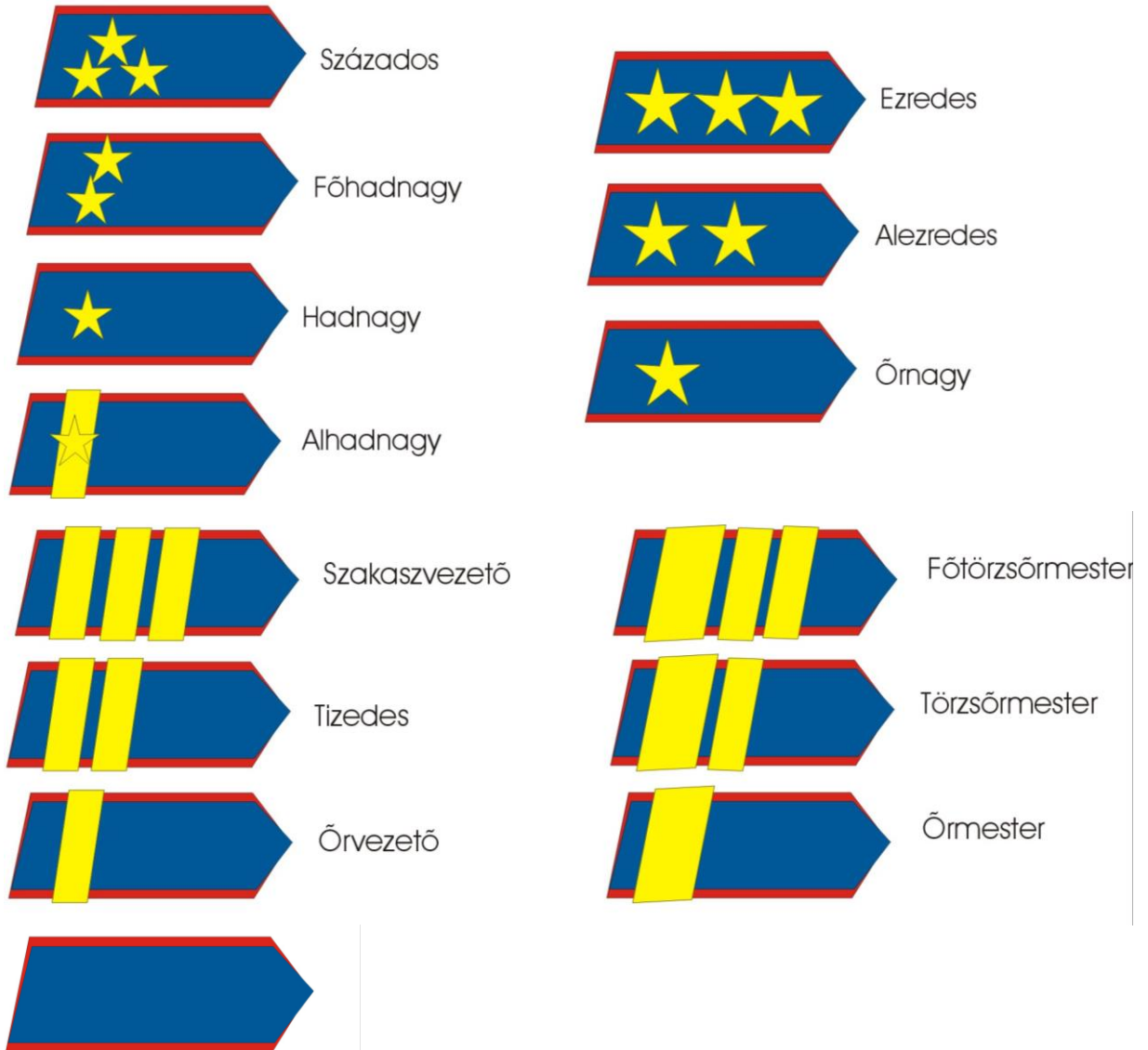


A rendőrség rendfokozatai 1952-56.



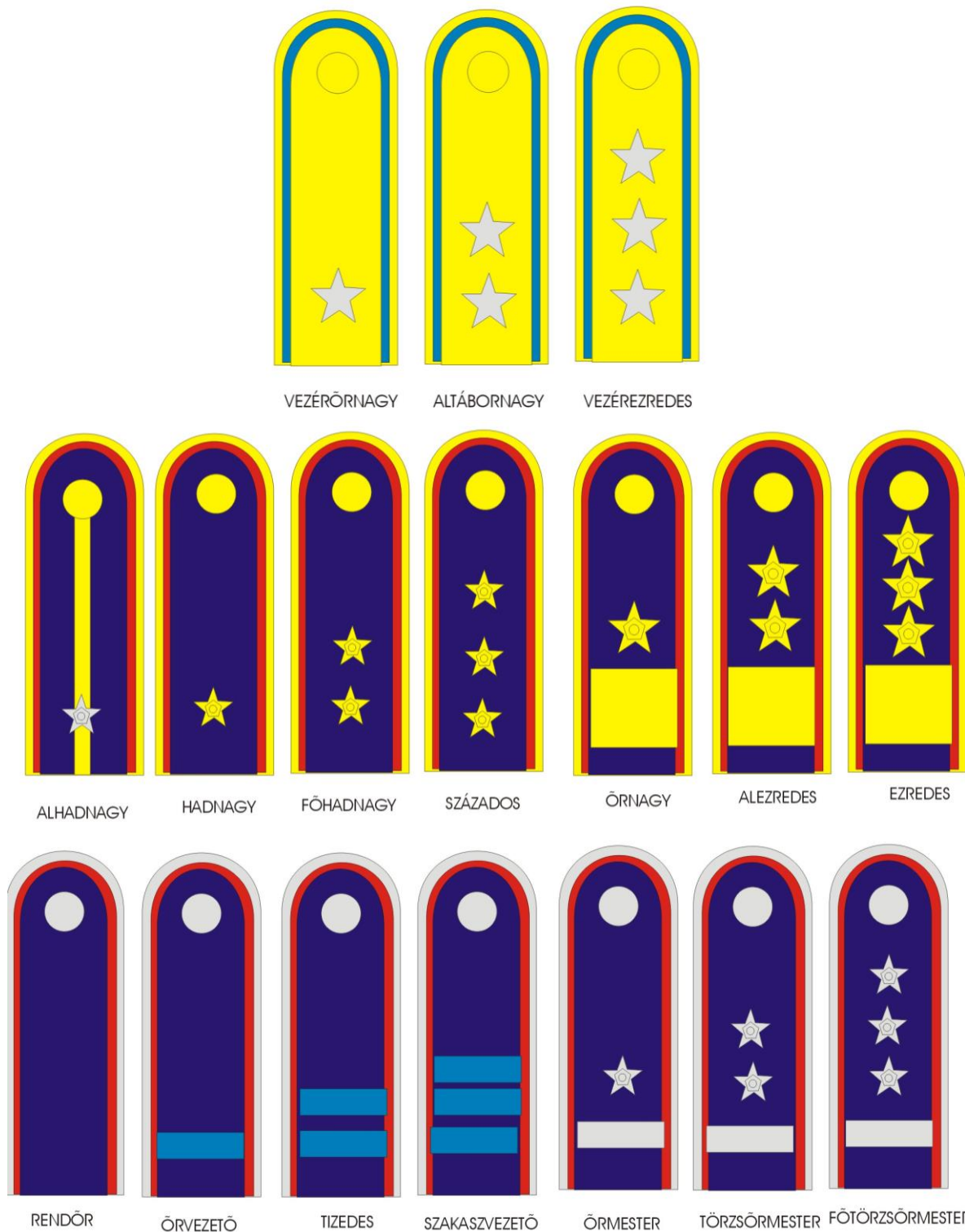
Forrás: 9.000-2/1952. BM. r. Belügyi Közlöny (1952)

A rendőrség rendfokozati jelzései 1956.X.31-1957 tavaszáig.



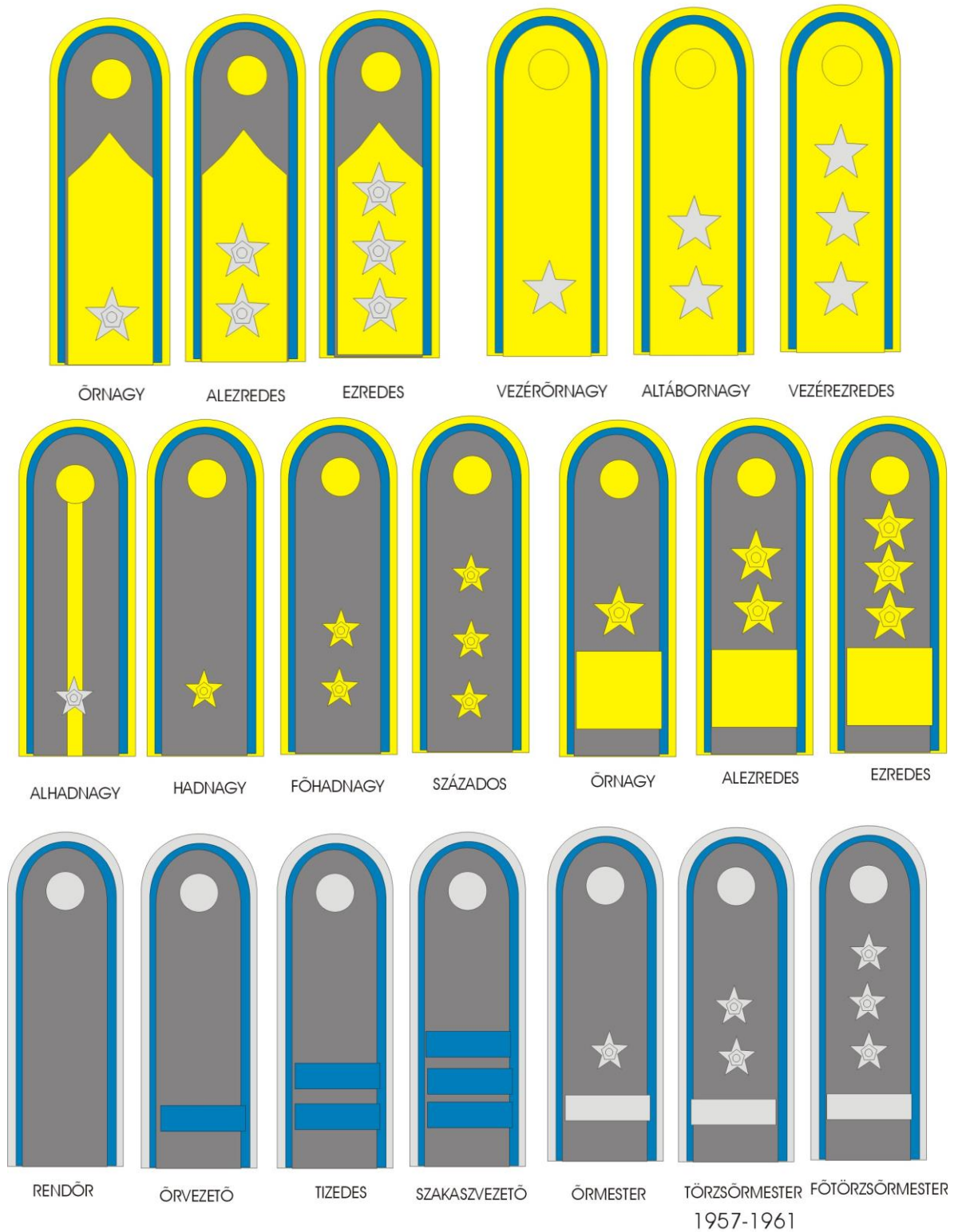
Forrás: Magyar Honvéd 1956. október 31. sz.

**A rendőri rendfokozatok 1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig, majd 1957-1963  
(1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig)**



Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.

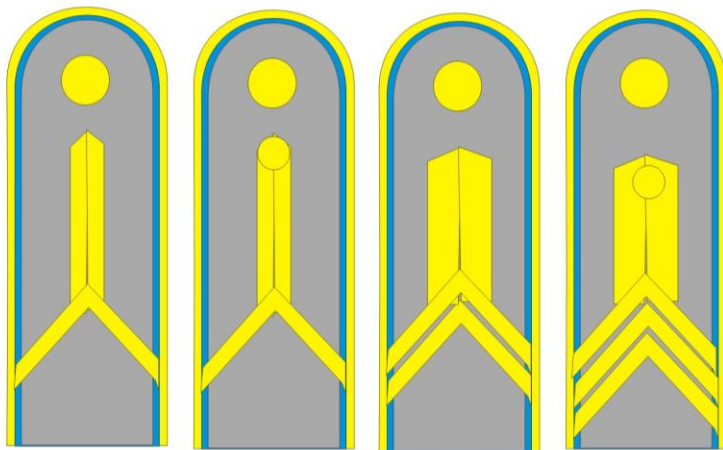
A rendőri rendfokozatok 1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig, majd 1957-1963  
(rendőri rendfokozatok 1957-1963)



Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.



Hallgatói rangok.



I.ÉV MEGFELELŐ

II.ÉV JÓ

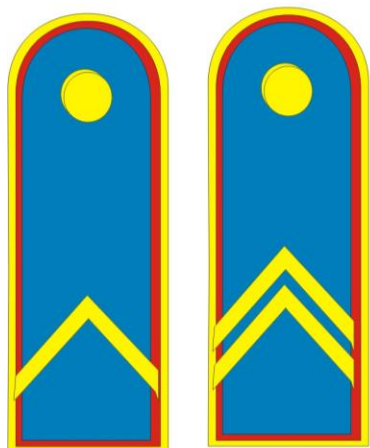
II.ÉV JELES

III.ÉV KIVÁLÓ

TISZTKÉPZŐISKOLA 1950-1951

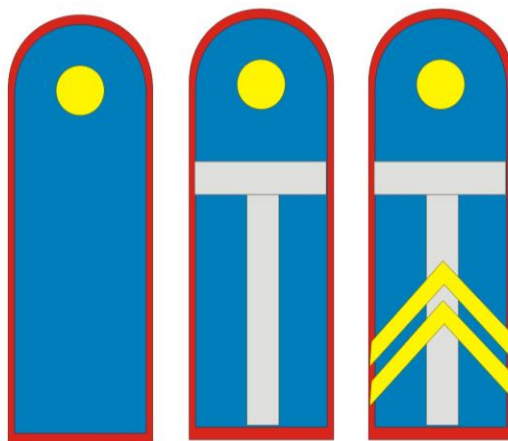
ALAPFOKÚ  
TANFOLYAM

TISZTHELYETTESI TANFOLYAM



KIVÁLÓ TANULÓ

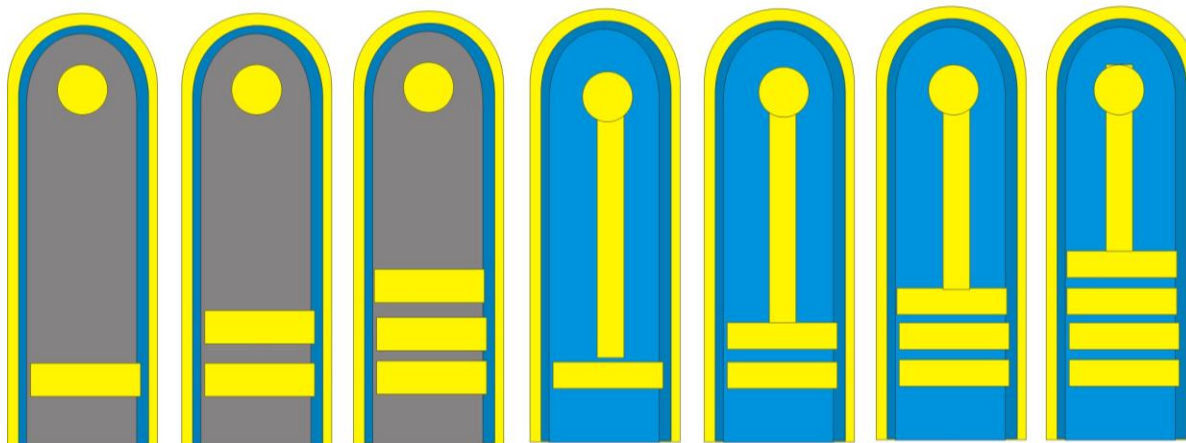
ÉLTANULÓ



KIVÁLÓ

TISZTI ISKOLA NÖVENDEKE  
1961-1973

BM FŐISKOLAI HALLGATÓK



I.ÉVF.

II.ÉVF.

III.ÉVF.

I.ÉVF.

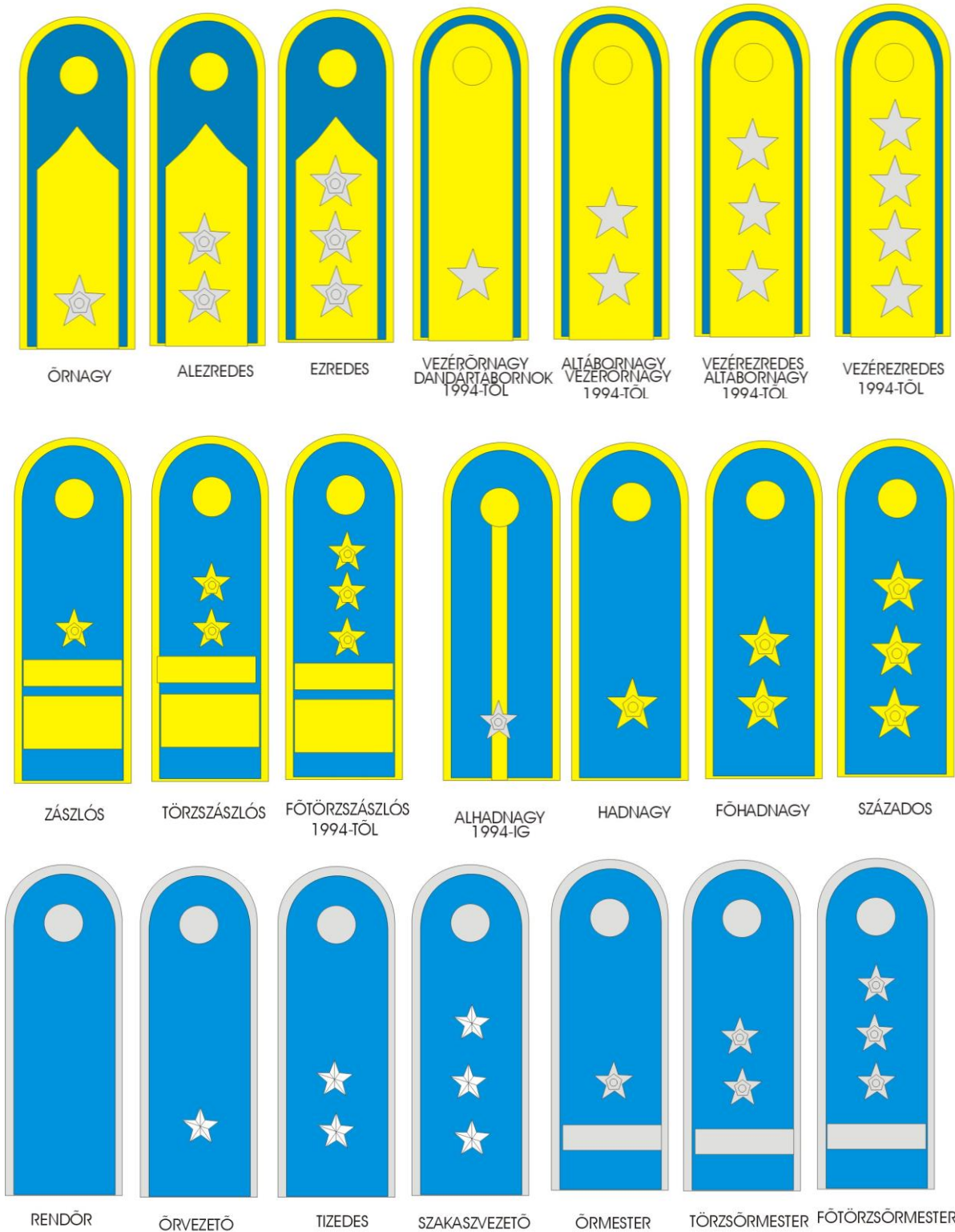
II.ÉVF.

III.ÉVF.

IV.ÉVF.

Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.

**Rendőri rendfokozatok 1963-tól.**



Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.